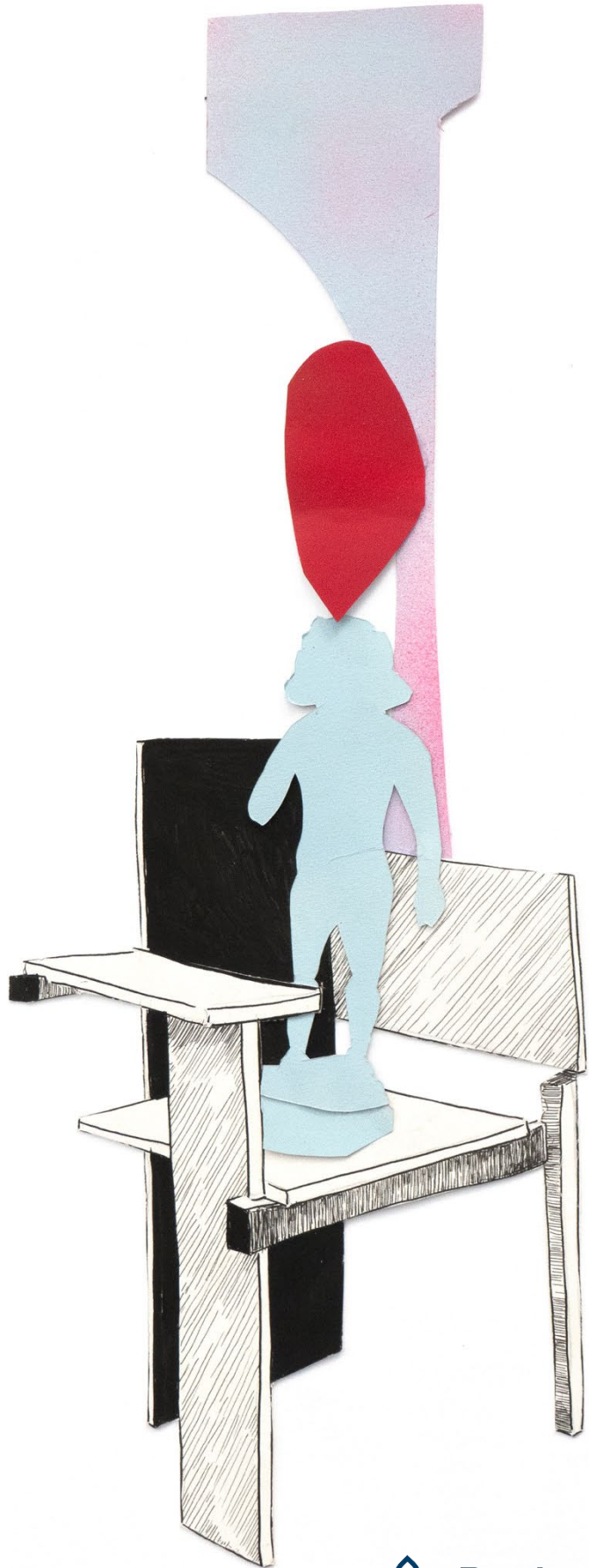

Rapport

Uppföljning av Värmlands kulturplan 2023

UTGIVEN AV REGION VÄRMLAND.

Region Värmland Organisationsnummer 232100-0156. Postadress: Box 1022, 651 15 Karlstad

Diarienummer: KBN/240217

Handläggare: Frida Närman

Illustrationer av konstnären Jonas Liveröd.

Region Värmland är en regionkommun med många olika ansvarsområden. Region Värmland ansvarar för att utföra uppdragen inom hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik, regional tillväxt, kultur, bildning och folkhälsa.

Innehåll

INLEDNING	4
UPPFÖLJNING AV VÄRMLANDS KULTURPLAN 2023	5
<i>Mål 1: Ett obundet konst- och kulturliv som kan bidra till demokrati, yttrandefrihet och regional utveckling .....</i>	6
Konstnärlig frihet, armlängds avstånd och ett obundet konst- och kulturliv.....	7
Kulturskapares villkor.....	10
Kulturdriven regional tillväxt.....	13
Hållbarhet och Agenda 2030.....	14
<i>Mål 2: God tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland .....</i>	16
God tillgång till ett brett och varierat kulturutbud av hög kvalitet.....	17
Kultur i hela länet.....	19
<i>Mål 3: Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet.....</i>	23
Allas möjlighet till skapande och deltagande.....	24
Barns och ungas rätt till kultur	25
Jämställdhet, jämlikhet och mångfald	28
Ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga.....	28
Nationella minoriteters kultur och kulturarv	29

Inledning

Värmlands kulturplan 2022–2026¹ är ett styr-dokument för Region Värmlands samlade arbete inom det kulturpolitiska området. Planen är också tänkt att vara en utgångspunkt för kommunernas och kulturverksamheternas utvecklingsarbete. Den ligger även till grund för de prioriteringar Region Värmland gör i den årliga ansökan till Kulturrådet om statsbidrag till regional kulturverksamhet inom samverkansmodellen.

Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd ansvarar för att effekterna av statsbidraget till regional kulturverksamhet och att de regionala verksamhetsbidragen följs upp.

Rapporten ska ge en överblick över utvecklingen på kulturområdet i Värmland i ett bredare perspektiv. Den kombinerar regionens eget underlag med statistik från bibliotek och studieförbund samt utvalda delar från Kultur-databasen (KDB) samt kvalitativa beskrivningar.

En utmaning inom kulturpolitiken är att målen ofta är abstrakta och övergripande och

därmed svåra att mäta, något som gäller även kulturplanens mål.

Myndigheten för Kulturanalys menar dock att övergripande mål bör vara just visionära, bland annat för att upprätthålla principen om armlängds avstånd².

Ytterligare en utmaning för en meningsfull uppföljning inom kulturområdet är bristen på tillförlitlig statistik. Denna rapport utgår från tillgänglig statistik som går att följa upp över tid. Den årliga uppföljningen kan på sikt även kompletteras med fördjupningar inom relevanta teman, exempelvis kopplade till horisontella perspektiv.

Uppföljningen av Värmlands kulturplan genomfördes första gången 2022.

Uppföljningen 2023 är den andra i ordningen.

Kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen innebär att regionerna får fördela vissa statliga medel till regional kulturverksamhet.

I Värmland ingår nio verksamheter som får årliga statsbidrag: Värmlands museum, Wermland Opera, Västanå Musik & Teater, Rackstadmuseet, Kristinehamns konstmuseum, Riksteatern Värmland,

Föreningsarkivet i Värmland, Värmlands företagshistoria samt Region Värmlands kulturavdelning. 2023 tilldelades Värmland totalt 63 803 000 kronor i statsbidrag.

Varje år samlar Kulturrådet och Myndigheten för Kulturanalys via Kulturdatabasen (KDB) in statistik från kulturverksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen.

¹ Kulturplanen är förlängd och gäller till och med 2026.

² Att utveckla indikatorer för utvärdering av kulturpolitik, Myndigheten för kulturanalys (2012)

Uppföljning av Värmlands kulturplan 2023

Uppföljningen utgår från kulturplanens tre regionala kulturpolitiska inriktningsmål. Dessa har brutits ner för att lättare kunna följas upp. Underrubrikerna under varje mål definierar kärnvärden i målet och följs upp med hjälp av såväl kvantitativa mått som kvalitativa beskrivningar.

Startmätning är satt till år 2019 på grund av pandemiåren 2020 och 2021, som ej skulle ge en rättvisande bild av utvecklingen över tid.

Om inget annat anges refererar statistik och insatser till Region Värmlands egna sammanställningar.

Kulturplanens mål

1. Ett obundet konst- och kulturliv som kan bidra till demokrati, yttrandefrihet och regional utveckling

- Konstnärlig frihet, armlängds avstånd och ett obundet konst- och kulturliv
- Kulturskapares villkor
- Kulturdriven regional tillväxt
- Hållbarhet och Agenda 2030

2. God tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland

- God tillgång till ett brett och varierat kulturutbud av hög kvalitet
- Kultur i hela länet

3. Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet

- Allas möjlighet till skapande och deltagande
- Barn och ungas rätt till kultur
- Jämställdhet, jämlikhet och mångfald
- Ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga
- Nationella minoriteters kultur och kulturarv

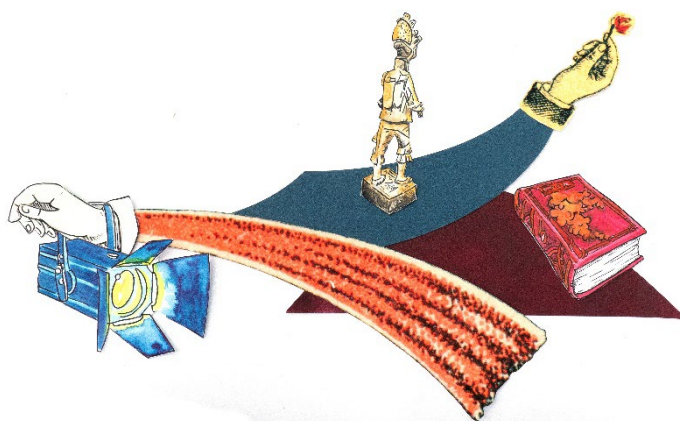
Mål 1:

Ett obundet konst- och kulturliv som kan bidra till demokrati, yttrandefrihet och regional utveckling

En central princip för Region Värmlands kulturpolitiska arbete ska vara att kulturen har ett obestridligt egenvärde. Kulturpolitiken ska slå vakt om och säkerställa kulturskaparnas oberoende och kulturens obundna kraft. Avgörande är att upprätthålla den kulturpolitiska principen om armlängds avstånd, vilket innebär att den politiska nivån beslutar om förutsättningarna för konst och kultur – om mål, riktlinjer för bidragsgivning och ekonomiska ramar – medan besluten om verksamheternas innehåll och det konstnärliga skapandet samt kvalitativa bedömningar görs av kulturlivets aktörer och sakkunniga³.

Målet påverkas således av politikernas och tjänstepersonernas förhållningssätt till konstnärlig frihet och armlängds avstånd. Också kulturskapares villkor och förutsättningar att verka i Värmland har bäring på målet liksom kulturinstitutionernas samverkan med det fria kulturlivet samt fördelningen av bidrag och stipendier.

De regionala kulturpolitiska insatserna ska inte motiveras utifrån samhällsnyttan, men det är

ändå uppenbart att konst och kultur genererar stora värden i samhället och är nära förknippat med regional utveckling.

Detta är ett visionärt mål som är mycket svårt att mäta. Det underlag som finns tillgängligt är statistik över statlig och regional fördelning av bidrag och stipendier, vissa mått och kvalitativa beskrivningar kopplade till kulturskapares villkor och regionala insatser för denna grupp.

Målet följs upp under rubrikerna:

- Konstnärlig frihet, armlängds avstånd och ett obundet konst- och kulturliv
- Kulturskapares villkor
- Kulturdriven regional tillväxt
- Hållbarhet och Agenda 2030

---

³ Värmlands kulturplan 2022–2026.

Konstnärlig frihet, armlängds avstånd och ett obundet konst- och kulturliv

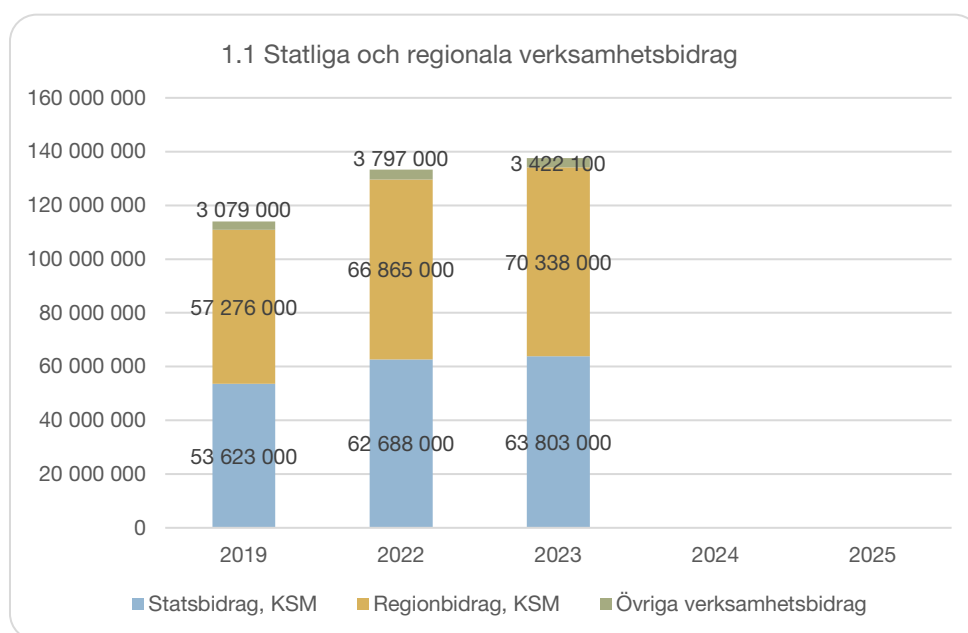
Offentlig finansiering av kultur är viktig för den konstnärliga friheten och ett obundet konst- och kulturliv. Det ger konstnärer och kulturskapare möjlighet att utveckla sitt arbete fritt och utan begränsningar från marknadens krav och kan bidra till en ökad tillgänglighet och bredd inom kulturlivet. Region Värmland fördelar varje år kulturbidrag till ett flertal olika aktörer.

Verksamhetsbidrag

År 2023 tilldelades Region Värmland 63,8 miljoner kronor i statsbidrag att fördela mellan de nio kulturverksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen (se s.4). De regionala verksamhetsbidragen inom modellen uppgick till drygt 70,3 miljoner kronor. Vid sidan av verksamhetsbidragen ingår kulturavdelningens budget i siffran. För regionala verksamheter utanför samverkansmodellen uppgick verksamhetsbidragen till drygt 3,42 miljoner kronor (figur 1.1).

Att summan för regionala verksamhetsbidrag utanför samverkansmodellen är lägre 2023 än 2022 beror på att Rackstadsmuseet och Kristinehamns konstmuseum inte hade blivit en del av samverkansmodellen vid tiden för fördelningen 2022. Deras verksamhetsbidrag redovisades då istället under övriga.

Totalt fördelade Region Värmland drygt 137,5 miljoner kronor i statligt och regionalt verksamhetsbidrag till 35 verksamheter, samt Region Värmlands kulturavdelning. Det innebär en ökning med drygt 3 % sen föregående år. För verksamheterna i samverkansmodellen är motsvarande ökning 3.5 %. Ökningen är i nominella tal och har inte tagit hänsyn till inflation eller andra kostnadsökningar i samhället.

Figur 1.1: Grafen visar fördelningen av statsbidrag inom kultursamverkansmodellen och regionala verksamhetsbidrag inom densamma, samt övriga regionala verksamhetsbidrag. Siffrorna för det övriga verksamhetsbidraget 2019 är något osäkra på grund av att dokumentationen skett på olika sätt genom åren. Källa: Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd.

Projekt- och arrangemangsbidrag samt övriga regionala bidrag

51 projekt eller arrangemang beviljades stöd under 2023. Rambudgeten på 3 miljoner kronor var oförändrad från föregående år. Övriga regionala bidrag var 1,25 miljoner kronor att jämföra med 4,9 miljoner kronor 2022 (figur 1.2). Att skillnaden är så pass stor förklaras i att det under 2022 gjordes en tillfällig förstärkning med anledning av pandemin. Någon sådan förstärkning gjordes inte under 2023. Däremot beviljade kultur- och bildningsnämnden en särskild satsning på barns rätt till kultur vilket redovisas som övriga regionala bidrag. Denna satsning genererade inte sökbara medel utan gick till att stödja kulturesor för skolor (800 000 kronor), Drömsommarjobbet (200 000 kronor) och gåvobok i förskolan (250 000 kronor).

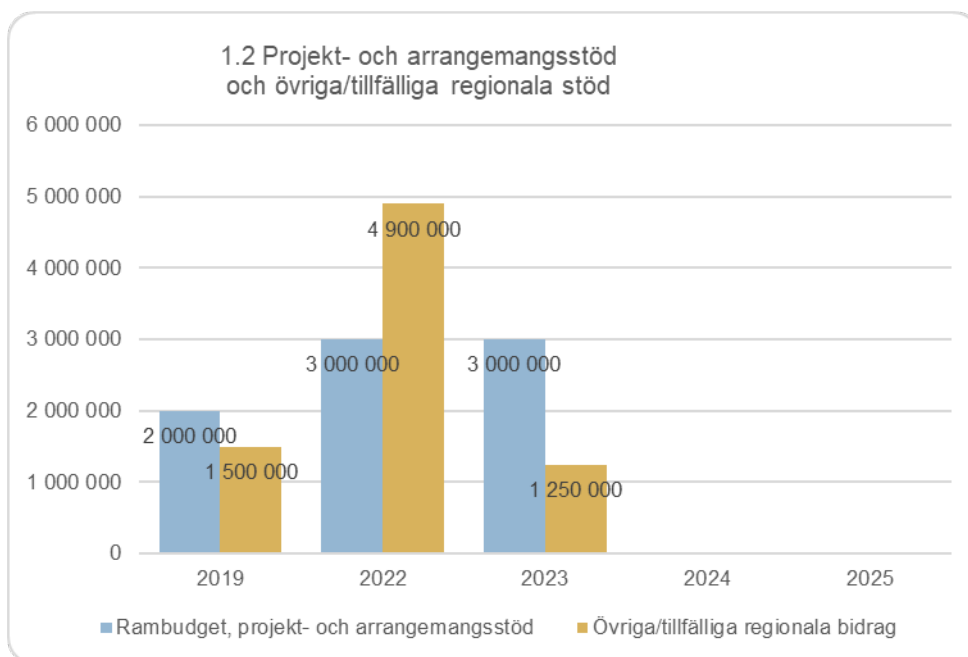

Fig. 1.2: Till skillnad från 2022 utlystes inte några övriga/tillfälliga regionala bidrag utifrån pandemin. Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd beviljade en särskild satsning för barns och ungas rätt till kultur om 1 250 000 kronor. Källa: Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd.

Intäkter och kostnader kultursamverkansmodellen

År 2023 ökade intäkterna för verksamheterna inom kultursamverkansmodellen med 3,5 % sen 2022 medan kostnaderna ökade med 5 %. Sen 2019 har intäkterna ökat med 21,7 % medan kostnaderna ökat med 26,5 % (figur 1,3).

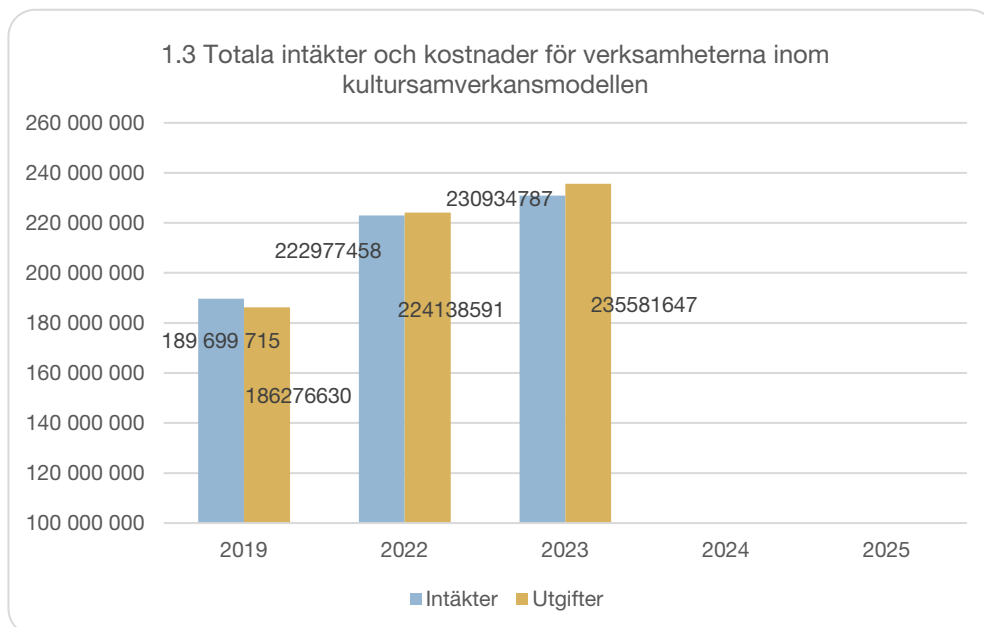
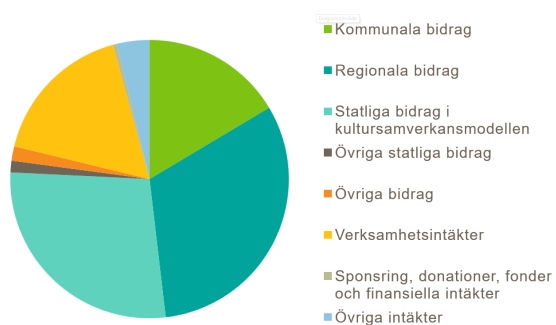

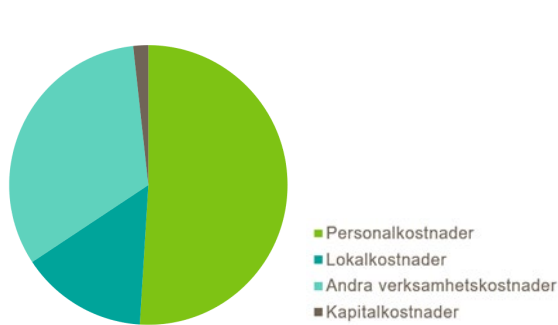
Fig. 1.3: Grafen visar samlade intäkter och kostnader för verksamheter som får statsbidrag inom ramen för kultursamverkansmodellen⁴. 2022 tillkom två nya verksamheter i modellen: Kristinehamns konstmuseum och Rackstadmuseet. Källa: Kulturdatatabasen, KDB.

Fördelning av intäkter och kostnader inom kultursamverkansmodellen

Intäkter 2023

Kostnader 2023

Källa: Kulturdatatabasen.

⁴ Värmlands museum, Wermland Opera, Västanå Musik & Teater, Rackstadmuseet, Kristinehamns konstmuseum, Riksteatern Värmland, Föreningsarkivet i Värmland, Värmlands företagshistoria och Region Värmlands kulturavdelning.

Kulturskapares villkor

Att skapa bättre förutsättningar för kulturskapare är en gemensam uppgift där statliga, regionala och lokala mål möts. Många aktörer arbetar för att stärka kulturskapares villkor, exempelvis intresseorganisationer och kulturverksamheter som samverkar med det fria kulturlivet. Region Värmland stöttar kulturskapare genom bidragsgivning, främjandeinsatser, stipendier och priser.

Uppdrag till frilansare inom kulturområdet

Verksamheterna inom kultursamverkansmodellen anlidade frilansare inom kärnkompetens för drygt 28,3 miljoner kronor under 2023 (figur 1.4). Av dessa anlidade Region Värmlands kulturavdelning fria yrkesverksamma inom kulturens kärnkompetenser för drygt åtta miljoner kronor. Det innefattar bland annat ersättning till mentorer för mentorsprogram, insatser för kompetensutveckling, utvecklingsuppdrag, arvoden för residensvistelser, handledare inom drömsommarjobbet samt ersättningar för kulturpedagogiskt arbete.

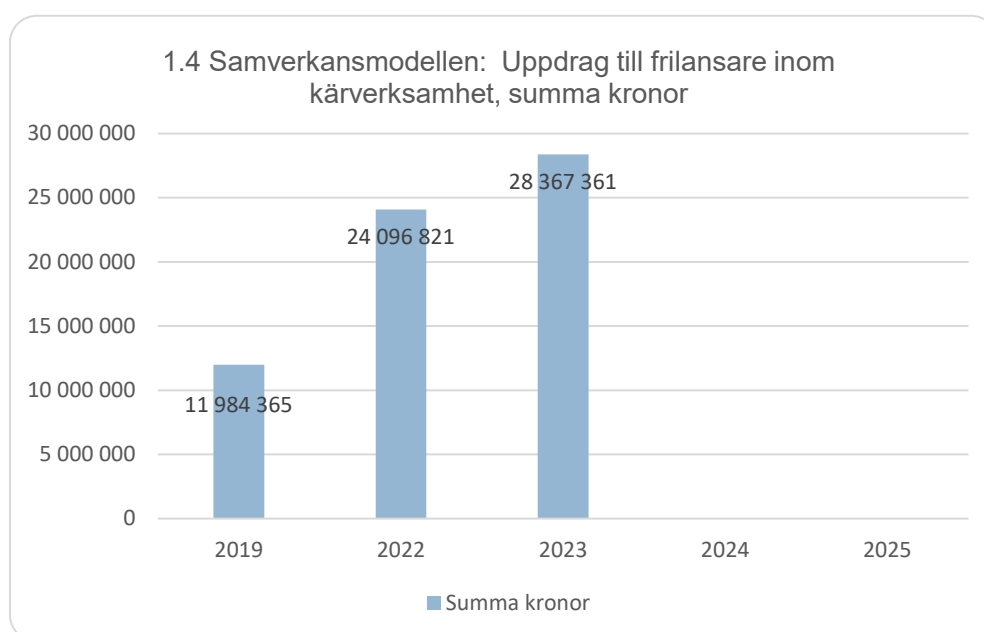

Fig. 1.4: 2023 har åtta verksamheter inom samverkansmodellen uppgett att de anlitat frilansare inom kärnverksamhet, mot sju verksamheter 2022 och tre 2019. De verksamheter som rapporterat detta är: Rackstadmuseet, Riksteatern Värmland, Västanå Teater, Wermland Opera, Värmlands Museum, Värmlands Företagshistoria, Kristinehamns konstmuseum och Region Värmlands kulturavdelning. Källa: Kulturdatatabasen.

Stipendier och priser

2023 delade Region Värmland ut stipendier och priser inom kulturområdet för 305 000 kr (figur 1.5). Summan ligger kvar sen föregående år. I beloppet ingår Frödingstipendiet och Folkrörelsestipendiet med en summa av 100 000 kr vardera, litteraturpris på 75 000 kr samt Årets Värmlandsförfattare med en summa av 30 000 kr.

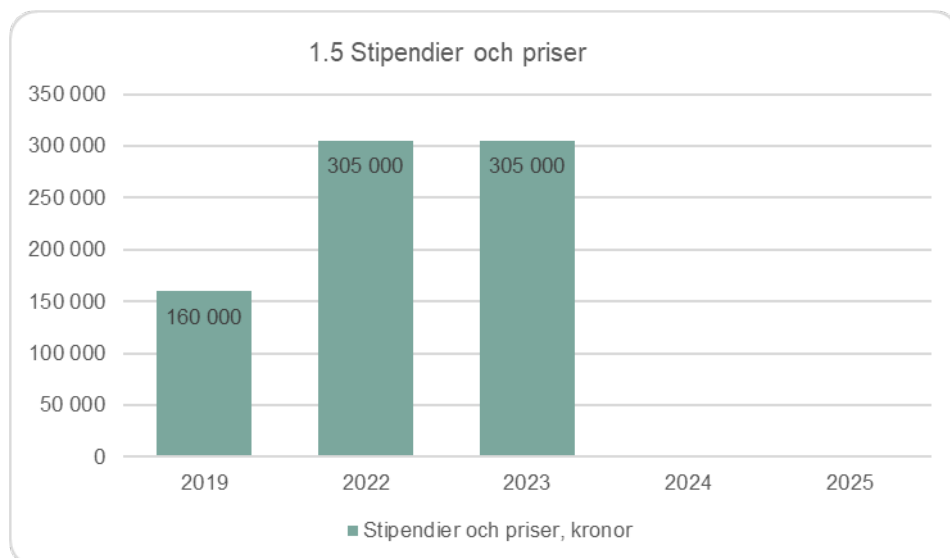

Fig. 1.5: Stipendiesummorna för Frödingstipendiet och Folkrörelsestipendiet höjdes 2021 från 50 000 vardera till 100 000 kr vardera. Källa: Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd.

Personal vid kulturinstitutioner

Verksamheterna inom kultursamverkansmodellen ger viktiga arbetstillfällen för kulturskapare och övrig kärnkompetens inom kulturområdet. År 2023 fanns 163 årsarbetskrafter, varav drygt 123 inom kärnkompetens (figur 1.6). Av dem är 98 kvinnor och 63 män (figur 1.7).

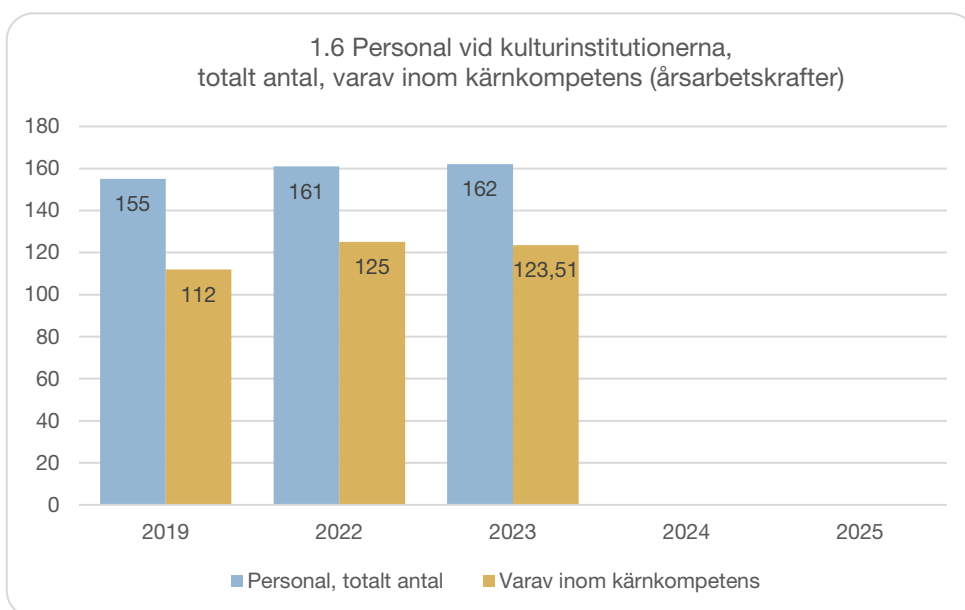

Fig. 1.6: Årsarbetskrafter inom kultursamverkansmodellen, totalt antal, varav inom kärnkompetens. 2022 tillkom Rackstadsmuseet och Kristinehamns konstmuseum. Källa: Kulturdatan.

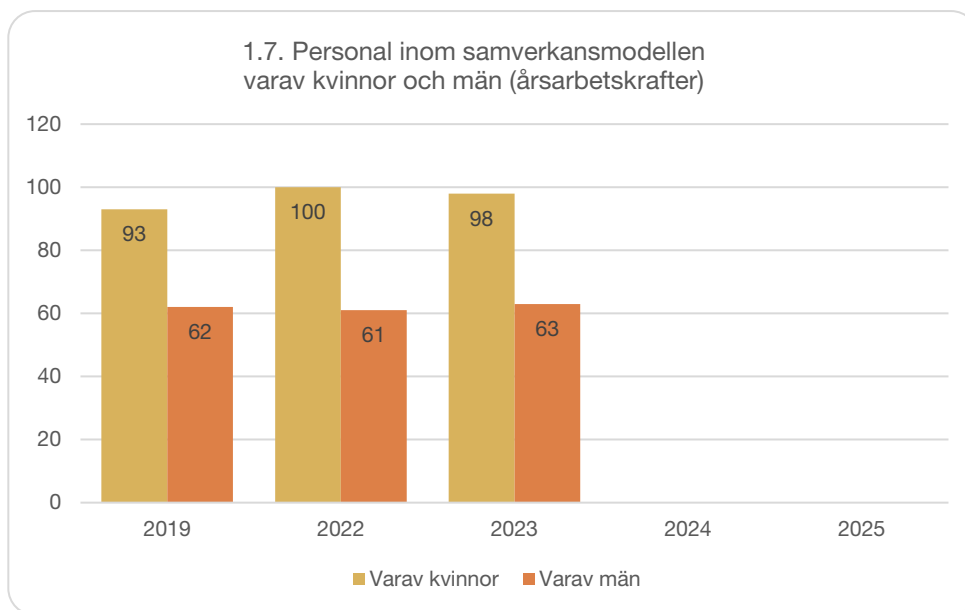

Fig. 1.7: Årsarbetskrafter i verksamheterna inom kultursamverkansmodellen, uppdelat på kvinnor och män. 2022 tillkom Rackstasmuseet och Kristinehamns konstmuseum. Källa: Kulturdatabasen.

Mer om kulturskapares villkor 2023:

- Region Värmlands kulturavdelning och Riksteatern Värmland har gemensamt samordnat Vi på scen; ett nybildat branschkluster för fria scenkonstproducenter.
- Region Värmland har påbörjat arbetet med att återstarta ett kulturskaparråd som ska fungera som en referensgrupp och samtalspart för Region Värmlands dialog med professionella kulturskapare.
- 875 000 kronor fördelades i produktionsstöd och arbetsstipendium till 18 filmprojekt.
- Arbetet med att tillgängliggöra värmländska filmer på bibliotekens streamingtjänst Cineasterna gick under 2023 över till ett distributionsbolag med kontor i Värmland, Cinecct, som fick uppdrag att skriva avtal med de producenter som fortsatt vill ha sina filmer på Cineasterna.
- Ett nytt utvecklingsuppdrag inom konsthantverk och slöjd, kallat Handkraft, genomfördes med syfte att stärka professionella slöjd- och konsthantverkare. Nio utvecklingsbidrag beviljades inom satsningen och uppnådde totalt en summa om 450 000 kronor.
- Mentorsksprogram genomfördes inom hemslöjd (två stycken) och litteratur (fyra stycken). Programmet ger kulturskapare verksam i Värmland möjlighet att utvecklas genom stöd och inspiration av en personlig mentor. Dessutom startades det nya mentorsksprogrammet Värmlands unga danskompani upp; ett program under ett år där unga dansare får möjlighet att testa det professionella danslivet tillsammans med en etablerad koreograf.
- Genom det Kulturrådsstödda projektet Du är historisk hade två professionella dansare en residensvistelse på Föreningsarkivet i Värmland med uppdraget att lyfta fram och synliggöra tystad kvinnohistoria.

- Riksteatern Värmland och Dansstudion i Karlstad har startat upp Danskvarteret i syfte att främja och stötta länets dans- och cirkusaktiva samt för att samla, skapa och utbilda en danspublik. Genom Danskvarteret erbjuds kostnadsfria lokaler på Dansstudion för daglig träning, mötes- och arbetsplatser samt en blackbox för produktionsarbete och föreställningar.
- Värmlands bokfestival är en viktig arena för författare, illustratörer och bokförlag. Festivalen hyste 105 utställare och 139 programpunkter. Totalt 4 325 personer besökte festivalen.
- Museerna inom samverkansmodellen betalade ut utställningsersättning till medverkande konstnärer.
- Region Värmland har arbetat för att säkerställa att uppdragsgivare får kunskap om avtalsenliga ersättningar och upphovsrättsliga frågor.

Kulturdriven regional tillväxt

Kulturella och kreativa branscher

Det är inte ett kulturpolitiskt mål att det ska startas fler företag, men många professionella kulturskapare är företagare. Nära 2 000 företag med knappt 8000 anställda i Värmland verkar inom det växande området kulturella och kreativa branscher (KKB)⁵. Det är cirka 5% av det totala antalet företag med säte i Värmland. Dessa siffror kommer från 2022 och är de senaste siffrorna vi har. Ett antal av dessa företag bidrar direkt eller indirekt till att uppnå det kulturpolitiska målet om att ge god tillgång till ett varierat kulturutbud av hög kvalitet i hela länet samtidigt som det bidrar till att stärka den regionala tillväxten.

Region Värmland har identifierat att en förutsättning för det stödjande arbetet mot företag inom kulturella och kreativa branscher är att ansvaret bärs gemensamt av kulturavdelningen och avdelningen för regional utveckling. Kulturavdelningen kan stödja, men inte bära, planeringen av det företagsfrämjande arbetet för kulturella och kreativa branscher utifrån kulturutövarnas perspektiv.

- På uppdrag av politiken har gemensam planering inletts mellan kulturavdelningen och avdelningen för regional utveckling för att ta fram en handlingsplan för kulturella och kreativa branscher.
- Kulturavdelningen och avdelningen för regional utveckling har undersökt möjligheterna att gå med i SPOK, Samtida produktion och konsumtion; en digital mötesplats för konstnärer och tillverkningsindustri. SPOK syftar till att stärka lokal produktion och hållbarhet. I slutet av 2023 beviljades finansiering från Region Värmland inom ramen för att genomföra insatser inom prioriterade områden i Värmlandsstrategin. En projektledare anlätades för uppdraget att bilda SPOK Värmland under 2024.
- 2023 fördelades 70 företagsstöd från Region Värmland. Av dessa tilldelades två av stöden företag inom kultur, nöje och fritid.⁶ Den totala summan uppgick till nära 1,9 miljoner kronor och de totala företagsstöden uppgick till drygt 29,6 miljoner kronor.

⁵ Tillväxtverket med hjälp av Regional utveckling, Region Värmland

⁶ Uppgiften kommer från Regional utveckling, Region Värmland. Det är inte möjligt att få en tydligare specificering än deras indelning kultur, nöje och fritid.

- Fyra digitala frukostseminarier arrangerades med fokus på kulturella och kreativa branscher med inriktning bild och form. Insatsen var ett interregionalt samarbete mellan fem regioner och fortsätter under 2024.
- Region Värmland har fortsatt arbeta för att stärka den regionala rollen som mellanhand mellan kulturskapare och beställare/publik. Exempelvis har detta arbete bidragit till att Värmlands biografnätverk numer äger ett nytt distributionsbolag, Cinecct.

Hållbarhet och Agenda 2030

Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet

Kulturen bidrar till hållbarhet och Agenda 2030 på flera sätt. Värmlands kulturplans faktabilaga lyfter fram elva av FN:s 17 globala mål och beskriver hur kulturområdet kan bidra till att uppfylla dessa.⁷

Till *social hållbarhet* bidrar kulturen bland annat genom dess positiva effekter för hälsa och välbefinnande i alla åldrar. Forskning visar ett tydligt positivt samband mellan kulturupplevelser, eget skapande och en god hälsa. Kulturen bidrar också till att skapa social gemenskap och inkludering.

Kulturområdet bidrar till *ekologisk hållbarhet* bland annat genom att erbjuda upplevelsebaserad, ickemateriell konsumtion och genom området slöjd, hantverk och återbruk. Hållbar turism kan skapa arbetstillfällen och främja lokal kultur och lokala produkter.

Kulturområdet kan bidra till *ekonomisk hållbarhet* genom dess betydelse för regional utveckling samt genom kulturområdets kompetenser kring innovativa och kreativa processer som främjar hållbar tillväxt och utveckling.

Under 2023 gjordes insatser för att bidra till hållbarhet och Agenda 2030:

Social hållbarhet:

- Region Värmlands kulturavdelning har arbetat för att stärka och samverka med folkhälsoområdet. Sammanlagt fyra dansverksamheter har genomgått utbildningar i metoderna Dans för Parkinson och dansklasser för personer med demensdiagnos.
- Tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan, ABF, PRO och SPF stöttar Region Värmland högläsande volontärer och bibliotek, bland annat genom den årliga konferensen Läsglädje för äldre, som 2023 hade fokus på muntligt berättande med och för personer med demens.
- Riksteatern Värmland har stöttat Jäders teater i projektet Minnen och sinnen som finansierades av Postkodsstiftelsen. Projektet är en föreställning riktad till äldrevården och som bygger på de äldres egna minnen. Föreställningen kommer fortsätta turnera på äldreboenden i länet till och med 2025. Jäders teater får sen 2023 regionalt verksamhetsbidrag från Region Värmland.

Ekologisk hållbarhet:

- Värmlands museum samarbetar med Anno museer i Norge. Under 2023 resulterade arbetet bland annat i ett samarbete kring en utställning om skogen som livsmiljö i ett globalt perspektiv. Utställningen kommer att visas på Värmlands museum under 2024.

---

⁷ Värmlands kulturplan 2022 – 2025. Faktabilaga, s 7.

- Tillsammans med fem andra regioner har Region Värmland arrangerat en temavecka om slöjd och hållbarhet. Utgångspunkten var FN:s globala mål där slöjden lyfts fram som en viktig och kunskapshöjande resurs för hållbar utveckling.
- Det interregionala samarbetet och slöjgresidenset Slöjden, skogen och hållbarheten fortsatte under 2023, denna gång i värmländska Mattila. Nio yrkesverksamma slöjdare från åtta län deltog i residenset som utforskade slöjdens roll i förhållande till skog, skogsbruk och hållbarhet.

Ekonomisk hållbarhet:

- Arbetet med att starta upp SPOK Värmland inleddes under 2023. SPOK beskrivs ovan (s. 13) och syftar till att stärka lokal produktion och hållbarhet genom att förenkla kontaktvägarna mellan tillverkningsindustri och lokala producenter, främst inom konsthantverk och design. SPOK kan bidra till ekonomisk såväl som ekologisk hållbarhet.
- EU-projektet Culturality påbörjades där kulturavdelningens film- och slöjdverksamhet ingår. Projektet, som har fokus på slöjd och hantverk, ska bidra till kulturell förnyelse samt en ekonomisk och hållbar utveckling av landsbygden. Målet är att främja kulturturism och aktiviteter som gynnar sysselsättning och lokal försörjning. Culturality ingår i Horisont Europa som är EU:s program för forskning och innovation. Region Värmland är en av 13 parter från 9 deltagande länder.
- Under 2023 har arbetet varit med att utveckla grundläggande miljökriterier, utvärderingsmetoder och stöd för mottagare av bidrag och stöd fortsatt.

Mål 2:

God tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland

Att ge alla i regionen fler möjligheter att ta del av kultur är en av kulturpolitikens stora utmaningar. Här är en mångfald av arrangörer och mötesplatser central. På mindre orter och landsbygder spelar biblioteksverksamhet, studieförbund med flera avgörande roller. Det civila samhället, inte minst det omfattande idéburna och ideella föreningslivet, har en central betydelse för ett mångfasetterat och vitalt kulturliv i hela länet.

Detta mål handlar om variation och bredd liksom kvantitet och geografisk spridning. En hög kvalitet är nära förbundet med ett obundet konst- och kulturliv. Förutom närhet och utbud att ta del av kultur kan det också handla om tillgång till konstnärliga utbildningar, regionens och institutioners främjandeuppdrag, samt fördelning av bidrag och stipendier.

Tillgängliga bedömningsunderlag är regional statistik över antal beviljade projekt- och arrangemangsstöd och deras geografisk spridning. Även antal besök, publik och uppsättningar inom samverkansmodellen följs upp liksom delar av bibliotekens och studieförbundens statistik.

Målet följs upp under rubrikerna:

- God tillgång till ett brett och varierat kulturutbud av hög kvalitet
- Kultur i hela länet

God tillgång till ett brett och varierat kulturutbud av hög kvalitet

Region Värmland fördelar årligen projekt- och arrangementsbidrag inom kulturområdet. 2023 beviljades 54 projekt- eller arrangementsstöd (figur 2.1). Att andelen beviljade stöd är lägre än 2022 kan förklaras med den tillfälliga förstärkning som gjordes 2022 med anledning av pandemin.

Av det totala antalet beviljade projekt och arrangemang 2023 riktade sig 41 beviljade ansökningar till barn och unga, varav 4 helt och 37 delvis. Även om det totala antalet ansökningar riktade till barn och unga har ökat sedan föregående år har ökningen skett bland de som uppger *delvis*. De projekt och arrangemang som riktade sig helt till barn och unga har däremot minskat från 20 stycken år 2022 till 4 stycken år 2023.

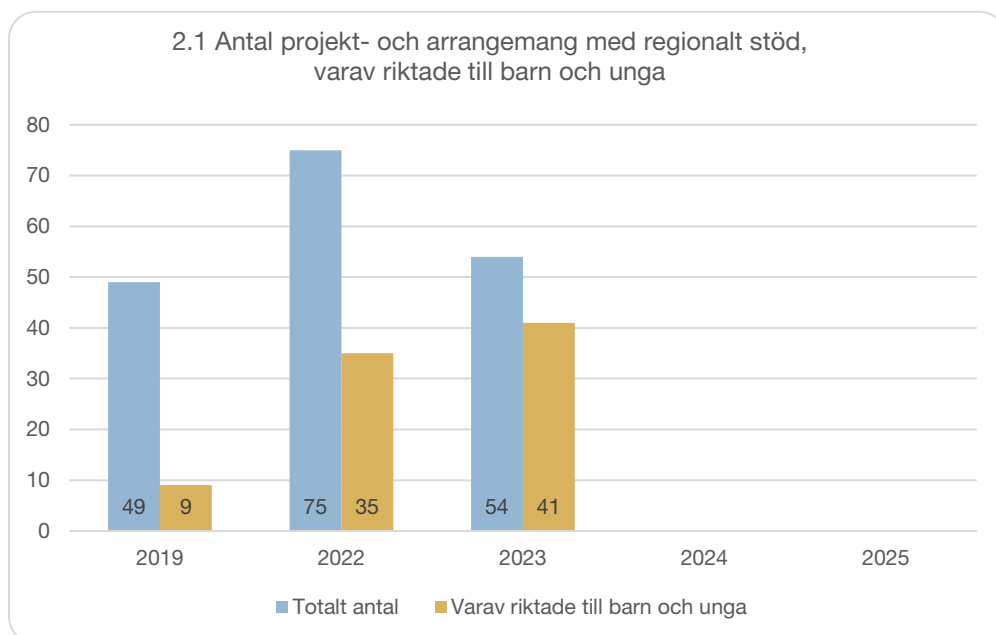

Fig. 2.1: Under 2022 möjliggjordes fler projekt och arrangemang på grund av en tillfällig förstärkning med anledning av pandemin samt en förstärkning för att öka barn och ungas tillgång till kultur, på sammanlagt 4,9 miljoner kr, vilket kan förklara skillnaden på antal beviljade ansökningar mellan 2022 och 2023.

Källa: Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd.

Regional arkiverksamhet

Arkiven inom samverkansmodellen⁸ hade sammanlagt 64 publika aktiviteter med totalt 1710 deltagare. Arkivens dag hölls 2023 i Bibliotekshuset i Karlstad och genererade 350 besökare att jämföra med 2022 års 80 besökare då dagen arrangerades på Arkivcentrum.

Värmlands företagshistoria använde ca 300 volymer ur beståndet genom läsesal och inkomna frågor. Föreningsarkivet i Värmland tog fram drygt 530 volymer till forskande besökare. Det fanns en stor bredd på de forskare som använde materialet.

⁸ Föreningsarkivet i Värmland och Värmlands Företagshistoria

Museer, konsthallar och scenkonst – besökare och publik

Under 2023 hade museerna i samverkansmodellen⁹ tillsammans 246 623 besökare (fig 2.2). Andelen besökare minskade med 18 % sen föregående år. Kristinehamns konstmuseum tappade enligt statistik 37,5 %, eller drygt 20 000 besökare. En förklaring ligger dock i att deras automatiska räknare gick sönder under högsäsong, vilket upptäcktes först senare. Siffrorna för Kristinehamn är därmed osäkra. Värmlands museum tappade 17 %, 36 500 besökare, under 2023.

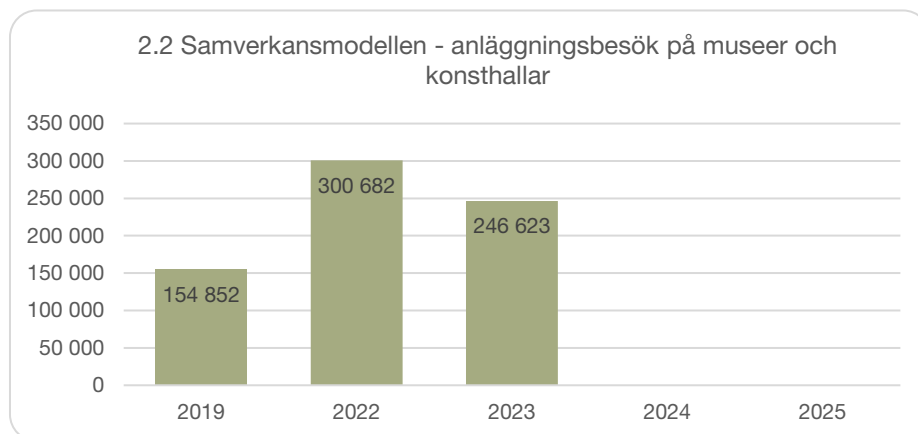

Fig. 2.2: Med anläggningsbesök avser besök till anläggningen oavsett om besökaren tog del av museets samlingar eller besökte restaurang, butik etc. 2019 ingick endast Värmlands Museum i statistiken. Från 2022 är även Rackstadsmuseet och Kristinehamns konstmuseum inräknade. I 2022 års uppföljningsrapport fanns inte anläggningsbesöken vid Värmlands museums filialer med i diagrammet. Årets diagram har justerats så att filialerna finns med, varför siffrorna mellan 2022 och 2023 års uppföljningsrapport skiljer sig åt. Källa: Kulturdatabasen.

Wermland Opera och Västanå Musik & Teater gav tillsammans 284 föreställningar och konserter (fig 2.3), med en publik på 72 925 personer (fig. 2.4). Publikantalet har minskat något sen 2022.

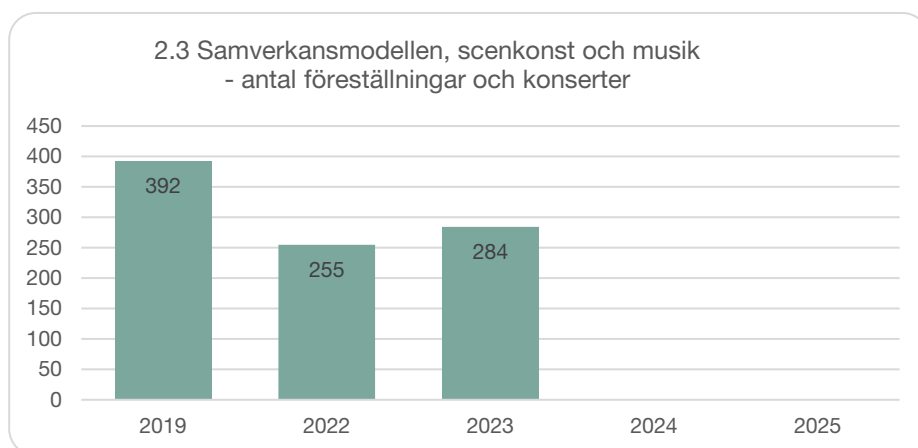

Fig. 2.3: Grafen visar antal föreställningar och konserter hos Västanå Musik & Teater och Wermland Opera. Källa: Kulturdatabasen.

⁹ Värmlands Museum, Rackstadsmuseet och Kristinehamns konstmuseum

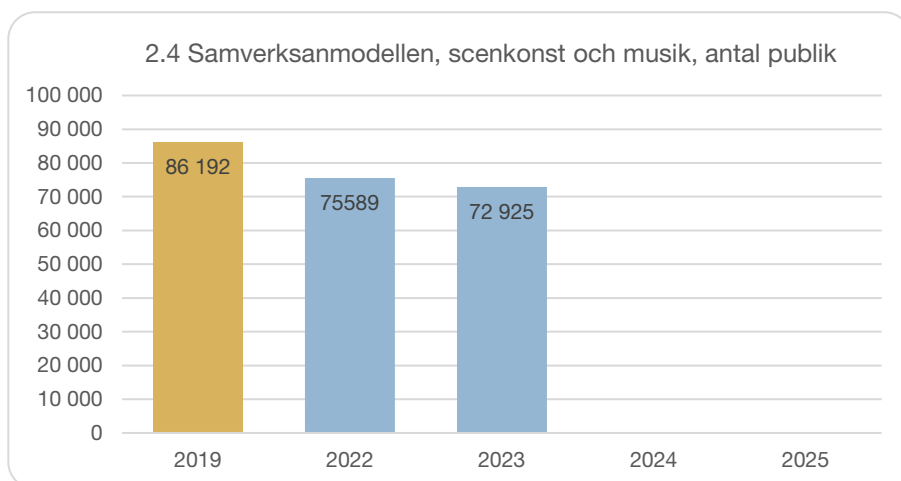

Fig. 2.4: Grafen visar publik hos Västanå Musik & Teater och Wermland Opera. Källa: Kulturdatan.

Kultur i hela länet

Biblioteksverksamhet

Biblioteken i länet är en central del i den kulturella infrastrukturen och fungerar som kulturella mötesplatser. I Värmland 2023 fanns 33 folkbibliotek, eller 0,15 per 1000 invånare (fig. 2.5). Andelen bibliotek per 1000 invånare har minskat något sen 2022 men Värmland ligger fortfarande över genomsnittet i riket. Att Värmland ligger över genomsnittet beror på länets många kommuner och stora geografiska ytor, som skiljer sig från många andra delar av landet. Aktiva låntagare i länet var drygt 63 000 personer 2023, jämfört med 58 000 personer 2022. Det motsvarar drygt 22 % av befolkningen, mot rikets 23%.¹⁰

Regional biblioteksplan

Under 2023 har utvecklingsarbetet utifrån den regionala biblioteksplanen fortsatt, så även det regionala arbetet för att stärka biblioteken i länet. 2023 har följande målsättningar uppfyllts:

- bibliotekspersonal från alla kommuner i Värmland har deltagit i det regionala utvecklingsarbetet och tagit del av stöd tillfällen och vidareutbildningsaktiviteter.
- alla kommuner i Värmland har politiskt antagna och aktuella biblioteksplaner. Samtal pågår löpande hur de kan tillämpas och följas upp.

Närhet till bibliotek

Följande målsättningar följs upp och mäts vid biblioteksplanens start och slut¹¹. Då biblioteksplanen förlängts till och med 2026 sker uppföljning av nedanstående målsättningar i slutet av 2026.

Närheten till biblioteksservice i Värmland ska inte minska under planperioden (närhetsanalys) utifrån nuläget 2018:

- 5 av 16 kommuner i länet har endast en bibliotekslokal, dvs ett huvudbibliotek.
- I Värmland finns biblioteksbussar i 5 av 16 kommuner, drygt 30%. Det innebär en något högre siffra än riket i övrigt. Enligt Myndigheten för Kulturanalys finns biblioteksbuss-hållplatser i 85 av Sveriges kommuner, ca 29 %.

¹⁰ Bibstat.kb.se. Biblioteksstatistik, Kungliga biblioteket (KB). Rapport hämtad 2024-05-20.

¹¹ Närheten till bibliotek i Värmlands kommuner, Region Värmland (2019)

- Majoriteten av befolkningen i Värmland (73%) har ett avstånd på högst 2 km till närmaste biblioteksservice medan 45% har ett avstånd på högst 2 km till närmaste huvudbibliotek.
- 8% av människorna i Värmland har 1 mil eller längre till närmaste biblioteksservice. Det innefattar bland annat:
  - drygt 4 000 barn och ungdomar mellan 0–19 år
  - knappt 6 000 personer över 65 år
  - 1 500 personer med låg utbildningsnivå (förgymnasial)
- 28 % av människorna i Värmland har 1 mil eller mer till närmaste huvudbibliotek. Det innefattar bland annat:
  - drygt 15 700 barn och unga mellan 0–19 år
  - knappt 20 000 personer över 65 år
  - och 5 300 personer med låg utbildningsnivå (förgymnasial)
- Fler män än kvinnor har ett avstånd på 1 mil eller mer till närmaste biblioteksservice, medan fler kvinnor än män har ett avstånd på högst 2 km till närmaste biblioteksservice.

Människor i Värmland ska i högre grad koppla ihop bibliotek med skapande verksamhet (användarundersökning) utifrån nuläget 2019:

- Få respondenter uppfattar biblioteket som en kreativ plats

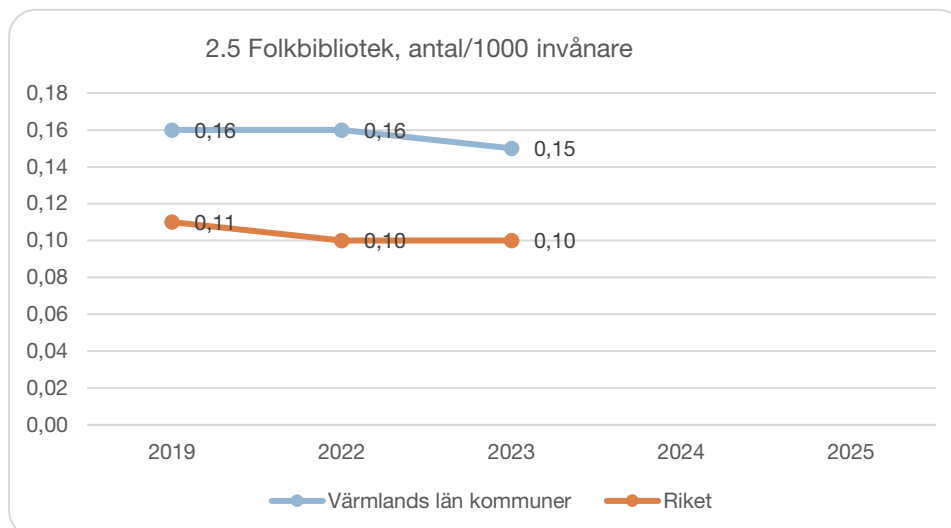

Fig. 2.5: Statistiken avser antal folkbibliotek med unika adresser inklusive inkluderade folk- och skolbibliotek per 1000 invånare. Källa: Kungliga biblioteket, sammanställt av Kolada.

Studieförbundens kulturverksamhet

Studieförbundens kulturprogramverksamhet i länet har sjunkit kraftigt sen startmättningsåret 2019 (fig. 2.6). En minskning syns även jämfört med 2022. 2023 rapporterades 7122 kulturarrangemang, mot 14 692 kulturarrangemang 2019 och 7214 arrangemang under 2022. Enligt Folkbildningsrådet¹² kan minskningen delvis men inte enbart förklaras genom att området inte återhämtat sig efter pandemin. En annan förklaring är utökad kontroll och skärpta bidragsvillkor som särskilt har påverkat musikverksamheterna. Nationellt ser man att den återhämtning som syntes efter pandemin 2022 har mattats av under 2023, särskilt när det gäller studieförbundens studiecirkelverksamhet¹³.

¹²Folkbildningens betydelse för samhället 2022, Folkbildningsrådet (2022)

¹³ Statistiknyhet från SCB 2024-03-26

I Värmland genomfördes kulturprogramverksamhet i alla 16 kommuner under 2023, med flest i Karlstad (2 882 kulturprogram) och minst antal i Storfors (30 kulturprogram). 276 824 personer deltog i arrangemangen, varav 160 104 kvinnor och 116 720 män (fig. 2.7).

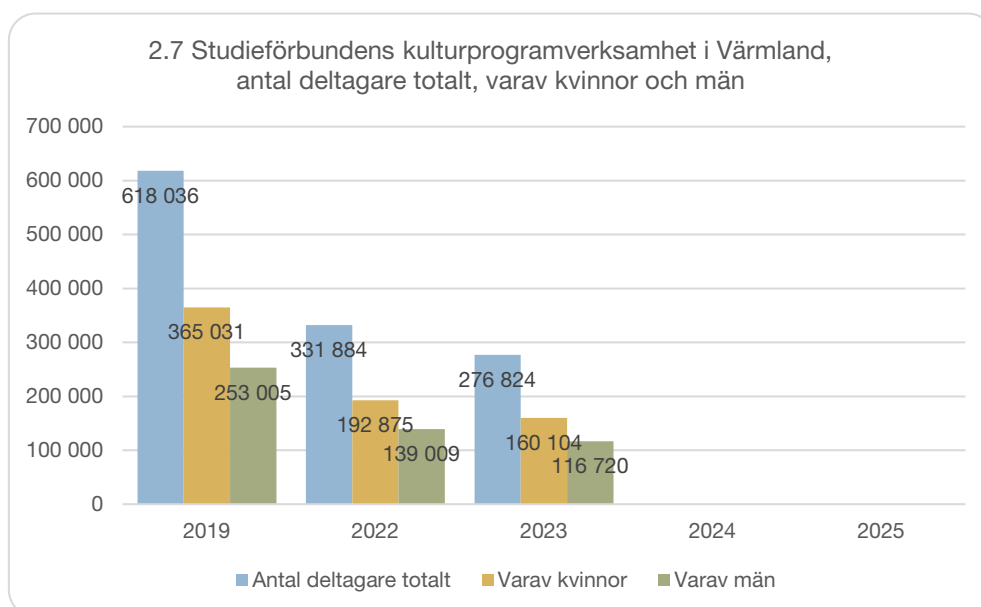
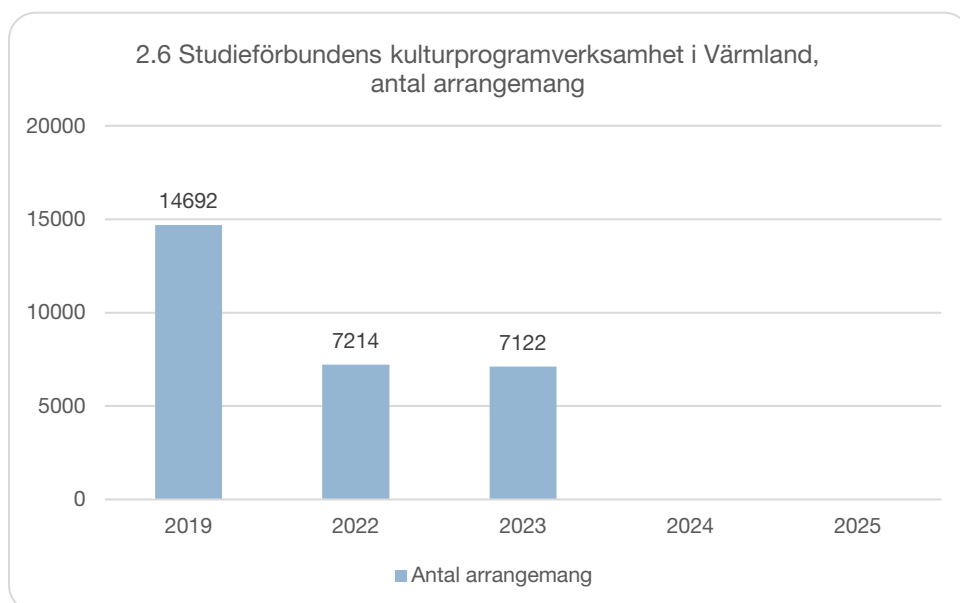

Fig. 2.6 och 2.7: Kulturprogramverksamheten består av arrangemang inom föreläsning, sång/musik, dramatisk framställning, film/foto/bild, dans, utställningar, litteratur och konst/konsthantverk. Källa: SCB På grund av osäkerhet i hur statistiken hämtades föregående år har diagram 2.7 uppdaterats utifrån ny insamlingsväg i uppföljningsrapporten för år 2023.

Mer om kultur i hela länet 2023:

- Riksteatern Värmland har varit aktiva i hela länet som främjare för arrangörsnätverket och för fria producenter. Lokala riksteaterföreningar har bedrivit verksamhet i tio kommuner¹⁴. En ny Riksteaterförening har bildats i Eda. Riksteatern Värmland har stöttat arrangörsnätverken genom subventioner och hjälp med turnéläggning.
- Folkbibliotek i tolv kommuner har beviljats arrangörsstöd för kultur och skapande av Region Värmland. Den totala summan uppgick till 204 000 kronor och totalt har 15 arrangemang genomförts.
- Västanå Musik & Teater spelade föreställningar/konserter i en kommun (Sunne) och Wermland Opera i 16 kommuner.
- Värmlands Museums filialer i Säffle, Torsby och Filipstad hade tillsammans 20 528 besökare.
- 2023 presenterades kartläggningen Värmlands civilsamhälleskarta, där Region Värmlands folkhälsoavdelning är ansvarig verksamhet. Kartläggningen visar att det finns 257 idéburna organisationer i Värmland inom konstnärlig och kulturell verksamhet samt underhållningsverksamhet.¹⁵ Många av dessa organisationer utgör en viktig förutsättning för kultur i hela länet.

---

¹⁴ Torsby, Säffle, Arvika, Kil, Forshaga, Grums, Karlstad, Hammarö, Kristinehamn och Filipstad.

¹⁵ Källa: Folkhälsoavdelningen Region Värmland. KBN/230608

Mål 3:

Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet

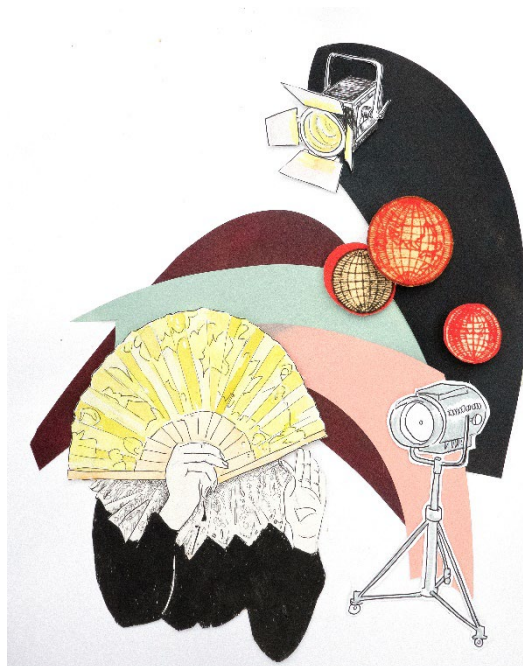
Regioner och kommuner ska göra det möjligt för alla invånare att delta i kulturlivet.

Tillgången till kulturupplevelser och möjlighet till eget skapande är dock ojämlikt fördelat i länet och mellan olika grupper.

Allas möjlighet till skapande och deltagande är nära förbundet med en god tillgång till kultur, bredd, kvantitet och geografisk spridning.

Det handlar om barn och ungas rätt till kultur och att kunna ta del av och delta oavsett funktionsförmåga. Det handlar också om jämställdhet, jämlikhet och mångfald – utan att det för den skull blir styrande för kulturens innehåll.

Bedömningsunderlaget för detta mål bygger på studieförbundens statistik inom kulturområdet, regionala insatser och främjandeverksamhet samt kulturinstitutionernas skolföreläsningar och skolbesök.

Målet följs upp under rubrikerna:

- Allas möjlighet till skapande och deltagande
- Barn och ungas rätt till kultur.
- Jämställdhet, jämlikhet och mångfald
- Ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga
- Nationella minoritetens kultur och kulturarv

Allas möjlighet till skapande och deltagande

Studiecirklar inom kultur, konst och media

Medelvärdet i Värmland ligger liksom föregående år på 1,7 deltagartimmar inom kultur per invånare 2023, mot rikets 1,6 (fig. 3.1). Flest timmar i Värmland rapporterades i Grums med ett medelvärde på 2,4 timmar per person och lägst rapporterades i Årjäng med 0,6.

Precis som när det gäller kulturprogramverksamheten syns en kraftig nedgång från 2019, före pandemin (se kommentar s.20). I Värmland har antalet deltagare i studiecirkelverksamhet inom konst och media dock ökat något från föregående år (fig. 3.2).

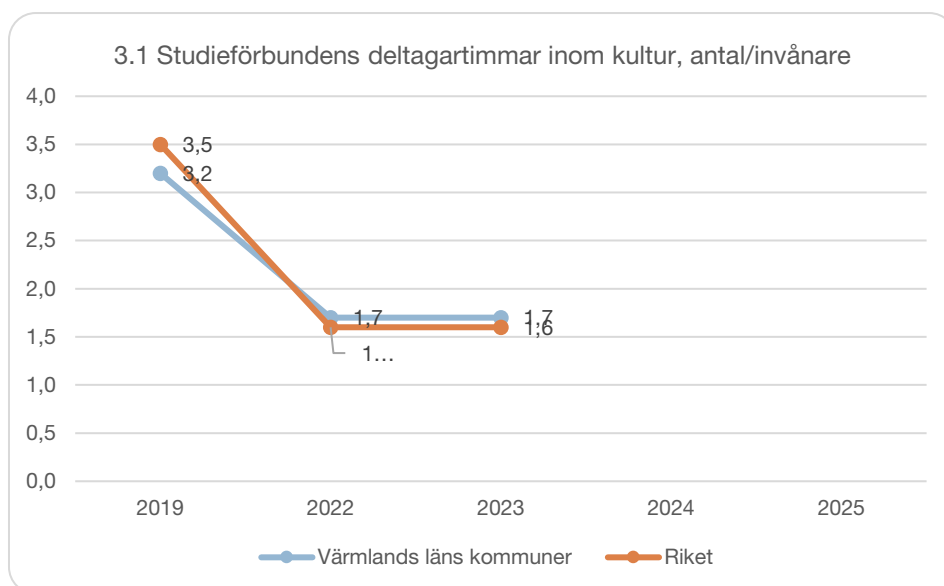

Fig. 3.1: Källa: SCB på uppdrag av Folkbildningsrådet, sammanställt av Kolada.

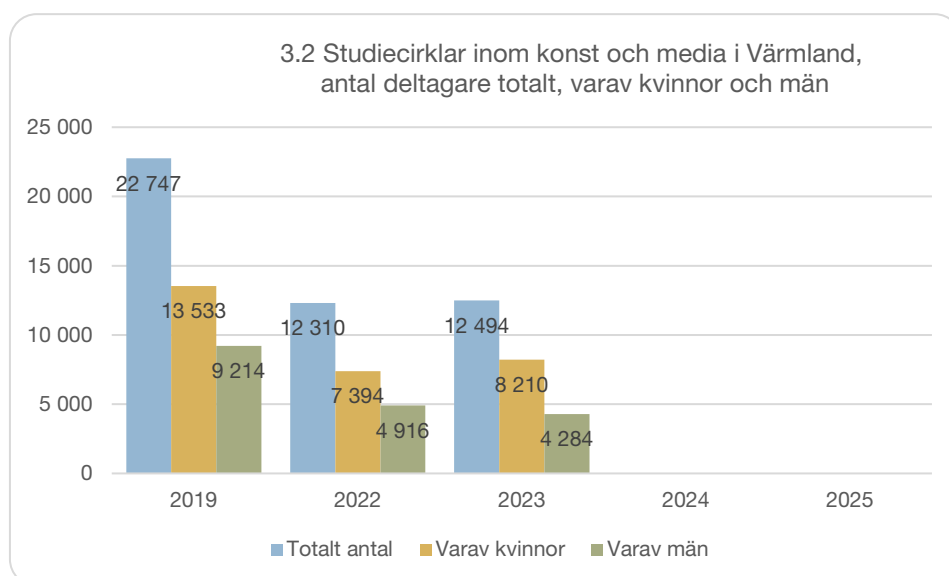

Fig. 3.2: Siffrorna avser antal personer som deltagit i studiecirklar inom konst och media i Värmland, uppdelat på kvinnor och män. I området konst och media ingår exempelvis teckning, måleri, grafisk form, foto, musik, teater, körsång, dans, film, medieproduktion, design, hantverk, slöjd med mer. Källa: SCB.

På grund av osäkerhet i hur statistiken hämtades föregående år har diagram 3.2 uppdaterats utifrån ny insamlingsväg.

Barns och ungas rätt till kultur

Barn och unga står i fokus för offentligt finansierad kultur och en av kulturpolitikens främsta uppgifter är att bidra till likvärdighet och göra det möjligt att erbjuda alla barn och unga en mångfald av kulturella upplevelser och eget skapande. Arbetet ligger i linje med barnkonventionen, som är lag i Sverige sedan 2020. Det innebär bland annat att barnets rätt att fritt och till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet ska erkännas, respekteras och främjas.

Skapande skola-bidrag

Alla Värmlands 16 kommuner sökte skapande skola-bidrag under 2023. Av dem beviljades 15 bidrag, medan en kommun, Filipstad, fick avslag. En friskola sökte och beviljades bidrag. Sammanlagt fördelades drygt 6,4 miljoner i skapande skola-bidrag till Värmland, vilket är en minskning på drygt 1,3 miljoner från 2022 men även en minskning från 2019 (figur 3.3). En förklaring kan ligga i att skapande skola-bidraget nationellt har genomgått ett utvecklingsarbete för att förenkla och underlätta för de sökande, varför antalet sökande också har gått upp. Sedan 2020 har även andelen friskolor som söker ökat kraftigt. Bidraget är kraftigt översökt och fördelas på fler huvudmän än tidigare.¹⁶

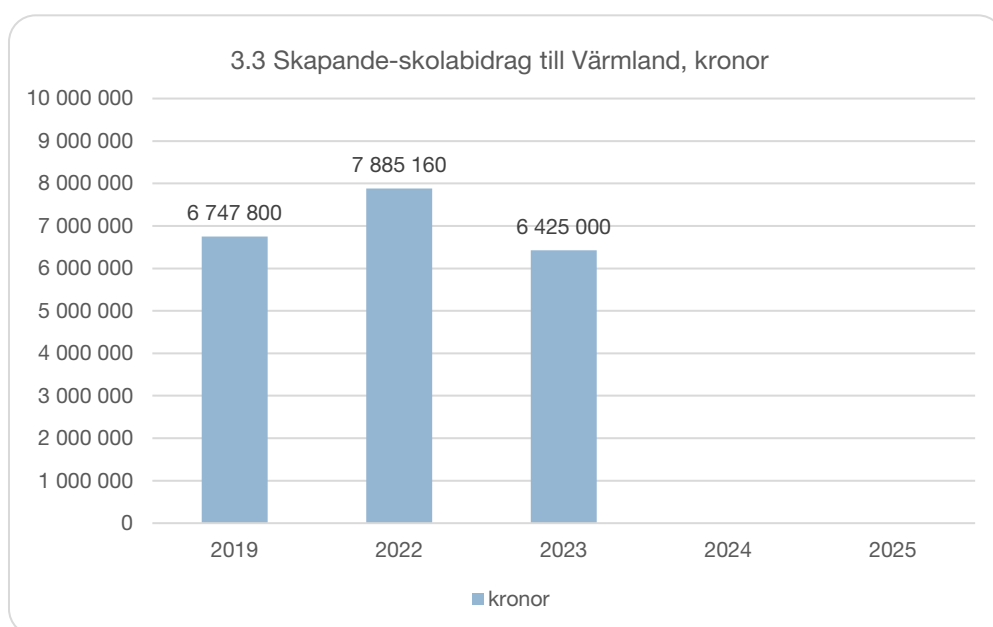

Fig. 3.3: Källa: Kulturrådet

Ungdomspengar

Ungdomspengar är ett ekonomiskt stöd som är avsett att stödja ungdomars egna initiativ inom kulturområdet. Ungdomspengar fördelas genom två stödformer; projekt- och arrangemangsbidrag samt arbetsstipendier. Under 2023 fördelades 200 000 kronor till 6 projekt eller arrangemang och 14 arbetsstipendier inom områdena bild och form, film, musik, kulturarv, teater, litteratur, keramik, dans, spelkultur samt arrangörskap. Nio kommuner var representerade i fördelningen av 2023 års ungdomspengar¹⁷

¹⁶ Efter mejlkonversation med Josefine Alm, handläggare på Kulturrådet.

¹⁷ Arvika, Forshaga, Grums, Hammarö, Karlstad, Kil, Kristinehamn, Munkfors, Årjäng.

Skolföreställningar inom samverkansmodellen

Scenkonstverksamheterna i samverkansmodellen¹⁸ har tillsammans redovisat 51 skolföreställningar under 2023 (figur 3.3) med en publik på 6 669 barn och unga. Tidigare år har Wermland Opera endast rapporterat föreställningar på Stora scenen i Karlstad som skolföreställningar, och inte inkluderat föreställningar i skola och förskola. Från och med 2023 har detta korrigerats vilket förklarar ökningen sen 2022.

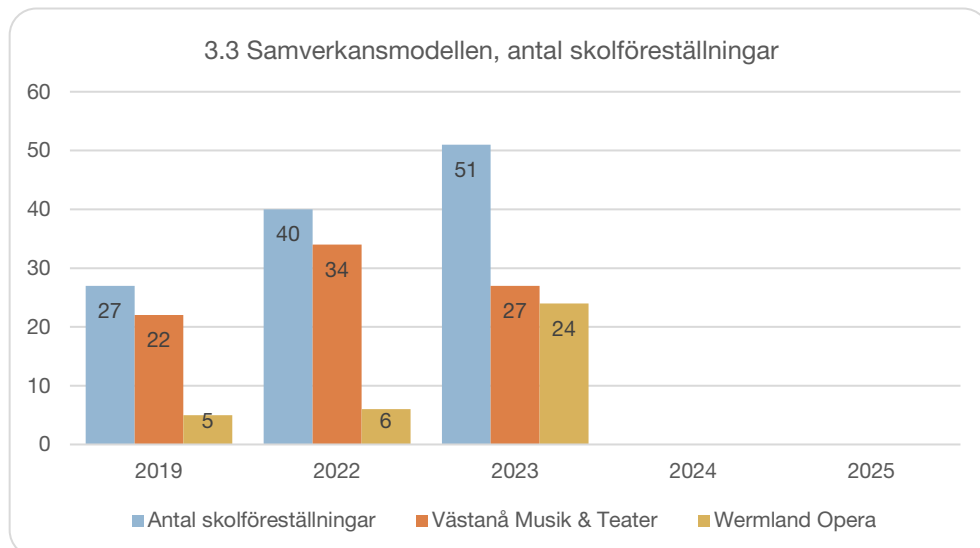

Fig. 3.3: Statistiken avser Wermland Opera och Västanå Teater. Viktigt att notera är att Wermland Opera under tidigare år enbart redovisat årets stora föreställning på Stora scenen som skolföreställningar. För 2023 rapporteras även föreställningar mot förskola och skola som tidigare inte räknats som skolföreställning utan som verksamhet för barn och unga vilket förklarar den stora ökningen i skolföreställningar mot tidigare år. Källa: Kulturdatan.

Skolbesök på museer inom samverkansmodellen

Värmlands Museum, Rackstadmuseet och Kristinehamns konstmuseum har besökts av 4 880 elever under 2023 (figur 3.4).

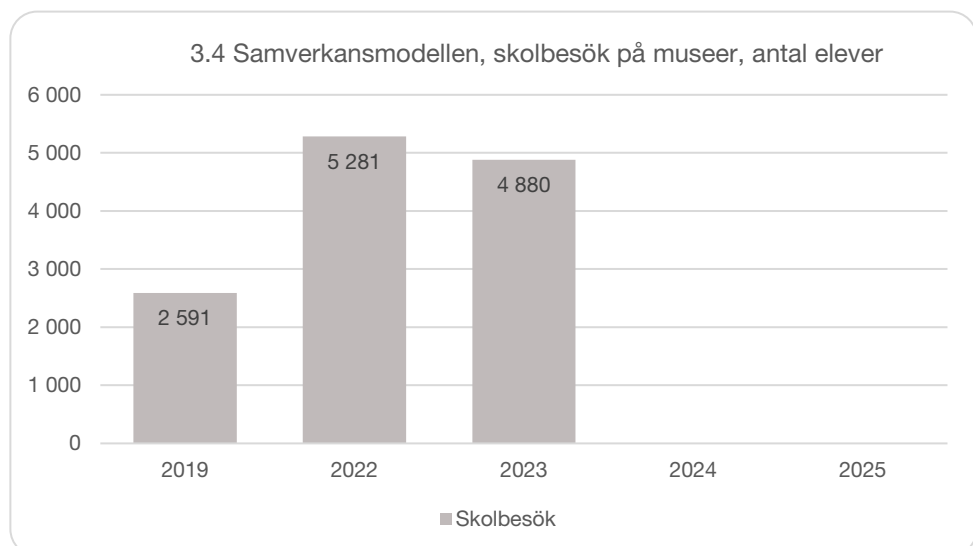

Fig. 3.4: 2019 gäller statistiken endast Värmlands Museum. Från 2022 omfattar siffrorna även Rackstadmuseet och Kristinehamns konstmuseum. Källa: Kulturdatan.

¹⁸ Wermland Opera och Västanå Musik & Teater

Mer om barn och unga 2023:

- Kultur- och bildningsnämnden beviljade 1 250 000 kronor i en särskild satsning för barns och ungas rätt till kultur. Satsningen fördelades mellan kulturresoer för skolor, resesubventioner (800 000 kronor), Drömsommarjobbet (200 000 kronor) och gåvobok i förskolan (250 000 kronor).
- Ca 8000 barn har tagit del av kultur genom resesubventionerna. Alla kommuner har nyttjat stödet i någon mån.
- Kultur- och bildningsnämnden beslutade att avsätta en miljon kronor till ett pilotprojekt på förslaget om ett långsiktigt subventionssystem för kultur för barn och unga. Pilotprojektet kommer genomföras under 2024 under namnet Kulturskjuts.
- 41 ungdomar från nio kommuner¹⁹ deltog i Drömsommarjobbet inom inriktningarna broderi, dans, filmmanus, klassisk musik och skrivande.
- Närmare 2000 elever besökte Värmlands bokfestival som även under 2023 utökades med en dag särskilt vigd åt skolelever.
- Subventioner för filmhyra för skolbio har fortsatt under 2023 efter 2022 års skolbiosatsning. En tryckt katalog med skolbioutbud spreds till alla skolor i Värmland. Tre nätverksträffar för skolbio har arrangerats.
- Mediecenter, länets gemensamma mediebank, utökade filmutbudet i den digitala katalogen SLIplay med över 100 nya titlar. Sammanlagt har 261 055 lån/strömningar gjorts under året.
- Tio kommuner var aktiva i Ung kultur möts²⁰. Nio lokala festivaler hölls samt en regionfestival. Sammanlagt deltog ca 440 personer.
- Rackstadmuséet anställde en konstpedagog på 50 %. Fyra skolprogram formgavs. Under sommaren hölls sammanlagt tolv workshops i Möbelverkstan under juli – augusti. Under hösten infördes fyra skaparsöndagar.
- Riksteatern arrangerade fem cirkuskollon i länet²¹. Ambitionen var att arrangera en cirkusfestival liksom föregående år men då finansiering saknades styrdes planerna om mot cirkuskollon.

---

¹⁹ Arvika, Forshaga, Grums, Hammarö, Karlstad, Kil, Kristinehamn, Sunne och Säffle.

²⁰ Arvika, Eda, Filipstad, Forshaga, Hagfors, Hammarö, Karlstad, Storfors, Säffle och Torsby. Lokala festivaler hölls i alla dessa kommuner förutom Forshaga vars deltagare medverkade i Hammarö. UKM Värmland var värd för regionfestivalen som genomfördes i Forshaga.

²¹ Munkfors, Sunne, Arvika, Grums, Hagfors och Eda.

Jämställdhet, jämlikhet och mångfald

Perspektiven jämställdhet, jämlikhet och mångfald inom kulturlivet är mycket svåra att mäta på regional nivå. Kvinnor deltar i större utsträckning än män i kulturlivet, det visar nationella studier²². Även i den regionala statistiken syns dessa tendenser: exempelvis vad gäller personal vid kulturinstitutionerna (s. 12) och deltagare i studieförbundens cirklar och programverksamhet (s. 21 och s. 24). Även inom utbildningar och på arbetsmarknaden inom kulturområdet är kvinnor överrepresenterade, med undantag för området konst där män är något överrepresenterade. Utrikesfödda är underrepresenterade både bland de med en examen och bland yrkesverksamma inom kulturen, om man jämför med andra verksamhetsområden²³.

Myndigheten för Kulturanalys konstaterar att hindren för breddat deltagande i kulturlivet bottnar i socioekonomiska och demografiska faktorer, geografiska avstånd, bristande logistik och en sårbar nationell infrastruktur, begränsade ekonomiska resurser, samt en kulturpolitisk inriktning som i viss utsträckning fungerar exkluderande i relation till de skillnader som finns i befolkningens preferenser²⁴. Här finns mycket att göra på många nivåer – kulturpolitiken äger inte ensamt frågan.

Bibliotekslagen lyfter att alla biblioteksverksamheter ska ägna särskild uppmärksamhet åt prioriterade grupper som personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Region Värmlands kulturavdelning arbetar med att ge dessa målgrupper särskilt stöd i främjandearbetet.

Ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga

Den fysiska tillgängligheten till regionala och kommunala kulturverksamheter i Värmland är relativt god, men tillgängligheten måste regelbundet ses över och de handlingsplaner som verksamheterna upprättat måste följas upp.

För kulturverksamheter med statsbidrag gäller särskilda krav på tillgänglighet från Kulturrådet. Även Region Värmland och kommunerna ska så långt det är möjligt ställa krav på tillgängligheten till lokaler för kulturarrangemang i sin bidragsgivning. Region Värmland följer årligen upp att verksamheterna inom samverkansmodellen uppfyller villkoren för tillgänglighet.

Bibliotekslagen ställer krav på biblioteksverksamheter att särskilt uppmärksamma personer med funktionsnedsättning. Även Region Värmlands kulturavdelning har dessa som prioriterad målgrupp.

I Insamlingen till Kulturdatabasen ställes under 2023 frågan till samtliga verksamheter om antal insatser inom vård och omsorg. 49 aktiviteter rapporterades av totalt tre verksamheter²⁵

- Inom ramen för satsningen Kultur och hälsa besökte exempelvis Wermland operas orkester trygghetsboenden och vårdboenden i länet.

Fler insatser kopplat till ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga finns under rubriken social hållbarhet (s 14).

---

²² Att bredda deltagandet i kulturlivet, Myndigheten för kulturanalys (2023)

²³ Ibid.

²⁴ Ibid.

²⁵ Riksteatern Värmland, Wermland opera och Region Värmlands kulturavdelning. Frågan ställdes till samtliga verksamheter för första gången 2023.

Nationella minoriteters kultur och kulturarv

2023 antogs riktlinjen för Region Värmlands minoritetspolitiska arbete (RS/220968) av regionfullmäktige. Syftet med riktlinjen är att säkerställa att Region Värmland lever upp till de skyldigheter som lagstiftningen garanterar de nationella minoriteterna samt att beskriva regionens arbete inom det minoritetspolitiska området och hur ansvaret är fördelat. Riktlinjen gäller för regionens samtliga verksamheter, regionfullmäktige, regionstyrelse och nämnder.

Bibliotekslagen ställer krav på biblioteksverksamheter att särskilt uppmärksamma de nationella minoriteterna. Verksamheten ska synliggöra urfolket samerna och våra nationella minoriteters kultur och språk; samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch. Även Region Värmlands kulturavdelning har dessa som prioriterad målgrupp.

I insamlingen till Kulturdatabasen 2023 ställde Region Värmland frågan till samtliga verksamheter om hur många aktiviteter som genomförts med nationella minoriteters och urfolkens språk och kultur i fokus. 64 aktiviteter rapporterades från totalt tre verksamheter²⁶.

- 55 av dessa 64 aktiviteter var föreställningar av Västanå teaters produktion Solens dotter, som tar sig an den samiska föreställningsvärlden. Solens dotter var ett samarbete med Det Samiske Nasjonalteatret Beivváš i Guovdageaidnu/ Kautokeino i Finnmark, Norge.
- På biblioteksområdet genomfördes 2023 ett interregionalt samarbete bestående av ett utbildningspaket med fokus på nationella minoriteter för bibliotekspersonal. Utbildningspaketet består av sju digitala träffar och pågår 2023 – 2024. Inom Förundran – Bokstart i Värmland har språk- och kulturväskor om de nationella minoriteterna tagits fram.
- Det interregionala samarbetsprojektet Falnande språk med fokus på Finnskogen avslutades 2023. Från Värmland samarbetade Region Värmland och Värmlands museum inom projektet.

---

²⁶ Värmlands museum, Västanå teater, Region Värmlands kulturavdelning. Frågan ställdes till samtliga verksamheter för första gången.